

GUVERNUL ROMANIEI

Aprob,

Ion-Marcel CIOLACU

Prim-ministru

MEMORANDUM

Avizat: **Marian NEACȘU**
Viceprim-ministru

De la: **Bogdan-Gruia IVAN**
Ministrul Cercetării Inovării și Digitalizării

Tema: Investiția 11. Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe

Obiectiv: Măsuri pentru sprijinirea implementării investiției de asigurare a accesului la internet de foarte mare viteză în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu

I. Contextul adoptării memorandumului

Viziunea și perspectivele pentru transformarea digitală a Europei până în 2030 (viziune pentru deceniul digital al UE), care se articulează în jurul celor patru puncte cardinale (digitalizarea serviciilor publice, competențe, infrastructuri digitale sigure și durabile, precum și transformarea digitală a întreprinderilor) au constituie punctul de plecare în conceperea Pilonului II Transformare digitală.

Ca parte a eforturilor de a atinge acest obiectiv, Pilonul II Transformare Digitală abordează patru elemente cheie cu obiective conexe și anume:

- A. Servicii publice digitale pentru cetățeni și firme
- B. Conectivitate digitală
- C. Securitate cibernetică
- D. Competențe digitale, capital uman și utilizarea Internetului

În cadrul Pilonului II Transformare Digitală, este vizată sprijinirea utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, **cu accent pe zonele albe**.

Obiectivul Investiției 11 „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe” este de a asigura acoperirea accesului la internet de foarte mare viteză în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu (sate, inclusiv zone defavorizate). **Viteza minimă va fi de cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea creșterii acesteia în viitor, iar rețelele vor fi FTTB/H/ sau 5G.**

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID) a publicat în data de 26 aprilie, Ghidul solicitantului pentru Investiția 11 din Componenta 7 – Transformare Digitală a Planului Național de Redresare și Reziliență, „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”. Investiția prevede alocarea sumei de 94 milioane de euro pentru dezvoltarea conexiunilor de internet de mare viteză în comunități din țară unde nu există internet sau rețelele fixe/mobile sunt insuficiente.

Investiția este esențială pentru a reduce decalajele dintre mediul urban și rural, iar școlile, dispensarele, bibliotecile, dar și toți cetățenii din aceste localități să aibă șanse egale să se conecteze, printr-un singur click, cu întreaga lume.

Ghidul solicitantului a fost publicat pe site-ul MCID, la adresa <https://www.mcid.gov.ro/programe-europene/pnrr/c7/>, **împreună cu toate condițiile de finanțare pentru cel puțin 945 de localități din țară.**

Apelul investiției este competitiv, urmând să fie deschis pentru depunerea aplicațiilor în platforma <https://proiecte.pnrr.gov.ro> începând cu data de 26 iunie 2024, pentru o perioadă de 30 de zile.

Pot depune proiecte întreprinderi de orice dimensiune (microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii sau mari), inclusiv prin parteneriate, care la data depunerii cererii de finanțare sunt notificate la ANCOM ca furnizori de comunicații electronice de cel puțin 3 ani.

Obiectivele specifice ale apelului de proiecte se împart în două măsuri de investiții prioritare, în funcție de gradul de acoperire la internet:

- a) Prioritate absolută (P1) – acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză (minim 100 mbps) a localităților rurale albe, nedeservite cu rețele fixe și nedeservite cu rețele mobile 4G sau 5G (pentru cazul în care se vor implementa rețele 5G, conform prevederilor art. 52a din *Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat*, dar în care există cerere latentă și/sau inductori socio-economici (școală, grădiniță, dispensar, instituție publică etc);
- b) Prioritate subiacentă (P2) – Acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză a localităților rurale insuficient deservite cu rețele fixe (și nedeservite cu rețele mobile 4G sau 5G, pentru cazul în care se vor implementa rețele 5G, conform art. 52a din *Regulamentul (UE) nr. 651/2014*, în care trebuie îmbunătățite vitezele astfel:
 - Pentru localitățile în care există rețele fixe cu viteză < 30 Mbps, viteza de descărcare a noilor rețele va fi de minim 100mbps,
 - Pentru localitățile în care există rețele fixe cu viteză de download 30-100 Mbps, viteza de descărcare a noilor rețele va fi de minim 300mbps.

II. Analiza noilor măsuri

Comparativ cu celelalte componente ale Indexului DESI, România se situează mai bine la nivel european în ceea ce privește conectivitatea. Acoperirea de bandă largă de mare viteză a crescut până la 82%, dar se situează încă în urma majorității statelor membre (media UE este de 86%). Utilizarea benzii largi a stagnat la 66% dintre gospodăriile pentru al treilea an consecutiv și se situează cu mult sub media UE de 78%.

Problema majoră o reprezintă persistența decalajului digital între zonele urbane și cele rurale, acoperirea cu 4G (85%) semnificativ mai mică decât media UE (96%). Unul dintre factorii principali care contribuie la lipsa investițiilor operatorilor de telecomunicații pentru construcția de rețele îl reprezintă barierele legislative în domeniul autorizațiilor de construire și al utilizării infrastructurilor fizice existente, care majorează necesarul investițiilor și reduce atractivitatea comercială a acoperirii anumitor zone geografice. Alți factori care contribuie la o cerere scăzută de internet îl reprezintă competențele digitale insuficiente, precum și gradul scăzut de digitalizare al sistemului public și al întreprinderilor.

Prezența în unele localități a unor inductori socio-economici nedeserviți de internet, reprezintă o mare pierdere de bunăstare socială/pentru perspectivele de dezvoltare a respectivei comunități, precum și indicii rezonabile privind relevanța și consistența cererii de internet de mare viteză.

În comunicarea „Către o societate europeană a gigabiților”, Comisia a stabilit următoarele obiective în materie de conectivitate pentru 2025:

- (a) toate gospodăriile din Uniune, din mediul rural sau urban, ar trebui să aibă o viteză de descărcare de cel puțin 100 Mbps, care să poată fi mărită la 1 Gbps,
- (b) factorii socio-economici, cum ar fi întreprinderile care utilizează intensiv tehnologiile digitale, școlile, spitalele și administrația publică, ar trebui să beneficieze de conectivitate de cel puțin 1 Gbps și o viteză de încărcare de cel puțin 1 Gbps);
- (c) toate zonele urbane și principalele căi de transport ar trebui să aibă acoperire 5G neîntreruptă.

Din perspectiva implementării Pilonului european al drepturilor sociale, această investiție urmărește să contribuie la îmbunătățirea situației privind dimensiunea „conectivitate” a indicelui economiei și societății digitale în conformitate cu Tabloul de bord social revizuit.

III. Măsurile necesare implementării la nivel național. Entități responsabile

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), în calitate de coordonator de reforme și investiții aferente Componentei 7. Transformarea digitală din PNRR pentru **atingerea țintei** stabilite în Anexa la *Decizia de punere în aplicare a Consiliului de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României*, precum și pentru **respectarea calendarului** pentru atingerea țintei, respectiv T4 2025, propune pentru aprobare următoarele măsuri strategice:

- 1. Prioritizarea dialogului între Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID) și alte autorități publice centrale și locale cu rol în avizarea și emiterea autorizațiilor pentru realizarea instalațiilor și construcțiilor, necesare pentru implementarea investiției cu respectarea țintei de 945 de sate în termenul stabilit în PNRR.**

Măsura are ca scop crearea unui proces de angrenare al administrației publice, centrale și locale în procesul de implementare al Investiției 11 prin acordarea cu prioritate a

autorizațiilor necesare construcțiilor speciale/ instalațiilor necesare proiectului.

Entitate responsabilă: Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării

2. Intensificarea comunicării cu furnizorii în vederea conectării la rețeaua electrică națională

Vor fi intens monitorizate termenele de realizare a conectării la rețeaua electrică națională a echipamentelor care fac posibilă conectarea rețelelor de comunicații în cele 945 de sate pentru a evita riscul de nefinalizare a rețelelor în bandă largă, ceea ce poate determina ca aceste zone să aibă acces limitat la internet și implicit la accesarea serviciilor publice electronice.

Entități responsabile: Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării și Autoritatea pentru Digitalizarea României, prin OIPSI.

3. Achiziționarea de expertiză tehnică de specialitate de către ADR pentru verificarea documentelor specifice în conformitate cu obiectivele apelului de proiecte, urmare a lipsei personalului calificat în domeniile specifice propunerii de proiecte, precum și asigurarea calității evaluării (analiza Studiului de fezabilitate (SF); gradul de inovare al rețelei implementate prin proiect - implementarea tehnologiilor de tip IOT, IPTV, voce, wifi, chatbot, cloud).

Entitate responsabilă: Autoritatea pentru Digitalizarea României.

Având în vedere cele prezentate, propunem aprobarea măsurilor expuse, menite să sprijine implementarea la nivel național a Investiției 11 - Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe, cu respectarea țintei și în termenul stabilit prin PNRR.